

SKÄTTORP

Rapporter från Arkeologikonsult 2024:3738

Arkeologisk utredning
Fastighet Backen 2:1 och 1:9
Hackvad socken
Lekeberg kommun
Örebro län

Författare Elin Evertsson

Uppdragsgivare:	Länsstyrelsen i Örebro län
Länsstyrelsens diarienummer:	431-1260-2024
Länsstyrelsens beslutsdatum:	2024-04-12
Uppdragsnr i KMR:	202400483
Företagare:	Stiftelsen Sanna
Fastighet:	Backen 2:1 och 1:9
Berörda lämningar, KMR:	-
Typ av undersökning:	Arkeologisk utredning
Utförandetid, fältarbete:	13–14 maj 2024
Inmätningssystem:	RTK-GPS
Koordinatsystem:	SWEREF99 TM
Höjdssystem:	RH 2000
Projektledare:	Elin Evertsson
Rapportansvarig:	Elin Evertsson
Fältpersonal:	Elin Evertsson, Tove Björk
Planer och layout:	Ida Söderström
Fynd:	Inga fynd påträffades

ARKEOLOGIKONSULT
Karins väg 5, 194 61 Upplands Väsby
Tel: 08-590 840 41
www.arkeologikonsult.se

Fastighetskartan (Topografi 10 och Fastighetsindelning): ©Lantmäteriet
Drönarbild: Spridningstillstånd Lantmäteriet, ärendenummer LM2024/028184.
Omslagsbild: Undersökningsområdet sett från söder.

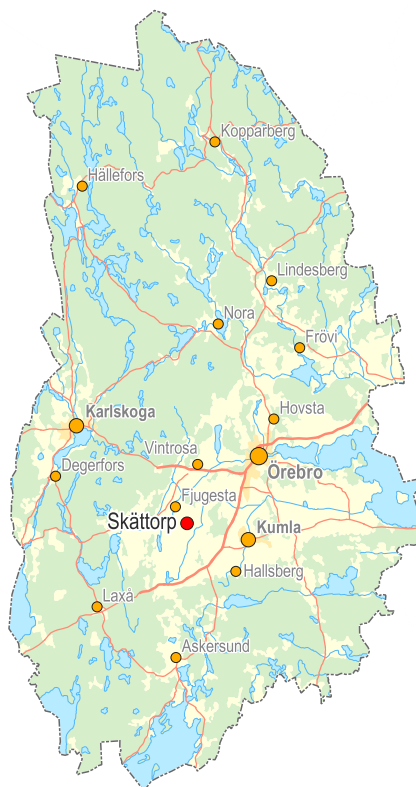
Upphovsrätt, där inget annat anges, enligt Creative Commons licens CC BY.
Villkor finns tillgänglig på <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.sv>

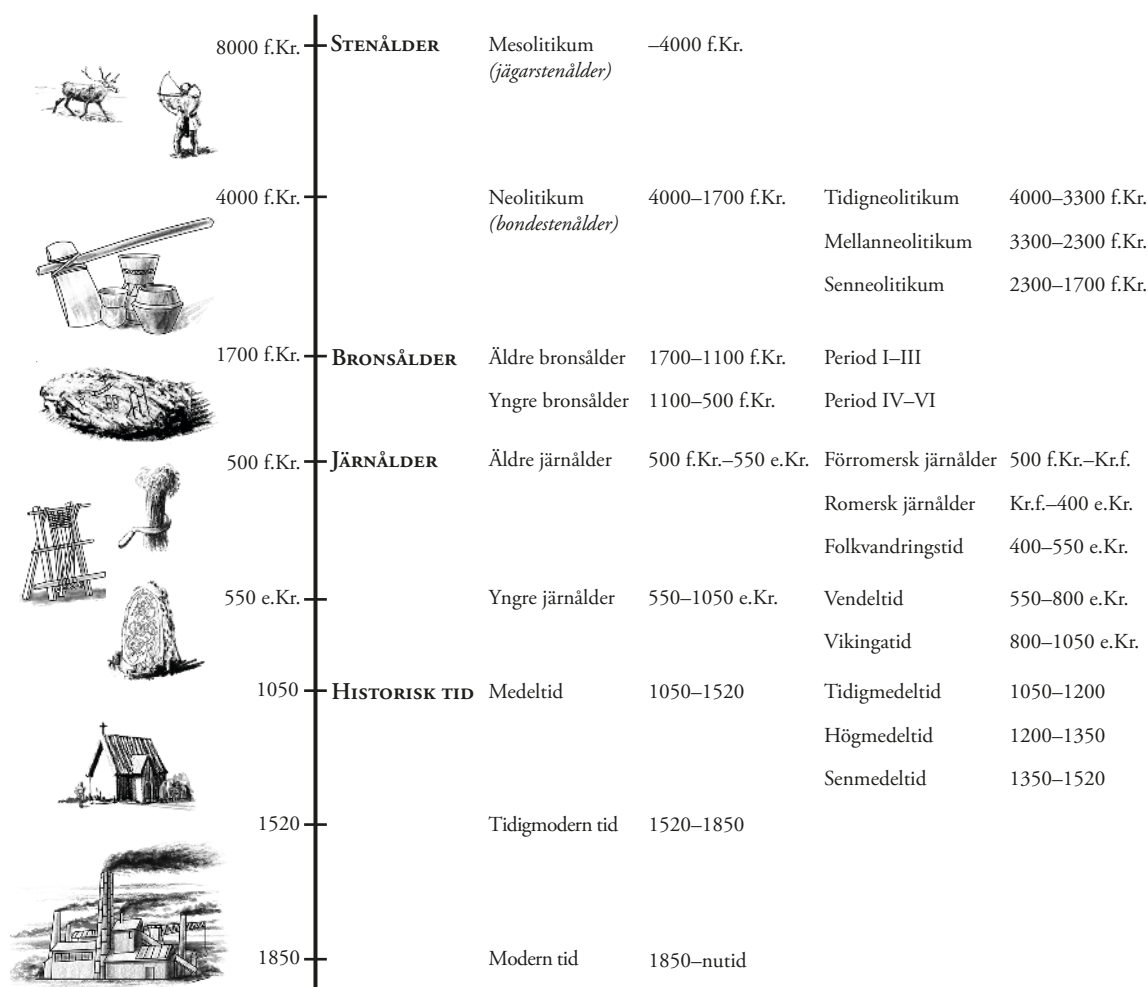
SKÄTTORP

Rapporter från Arkeologikonsult 2024:3738

Arkeologisk utredning
Fastighet Backen 2:1 och 1:9
Hackvad socken
Lekeberg kommun
Örebro län

Författare Elin Evertsson

ANTIKVARISK BEDÖMNING

Antikvarisk bedömning anger hur man enligt kulturmiljölagen (1988:950), och till viss del även skogsvårdslagen (1979:429), bedömt lämningen och dess eventuella lagskydd vid registreringstillfället. Den slutgiltiga bedömningen görs alltid av Länsstyrelsen.

Fornlämning är en lämning som omfattas av skydd enligt kulturmiljölagen. För att en lämning ska kunna bedömas som fornlämning krävs att den tillkommit före 1850, är en lämning efter människors verksamhet under forna tider, som har tillkommit genom äldre tiders bruk och som är varaktigt övergiven. Det är förbjudet att utan tillstånd från Länsstyrelsen rubba, ta bort, gräva ut eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning.

Möjlig fornlämning innebär att man vid registreringstillfället inte kunnat ta ställning till om lämningen är en fornlämning

eller inte. Lämningen måste vara bekräftad i fält. Möjlig fornlämning kan även anges för en lämning som har undersökts i samband med en arkeologisk undersökning, men där man inte fastställt lämningens utbredning.

Övrig kulturhistorisk lämning används för kulturhistoriska lämningar som har tillkommit efter 1850, men som ändå anses ha ett antikvariskt värde. Bedömningen används även för vissa lämningar som inte uppvisar fysiska spår, till exempel fyndplats eller plats med tradition.

Ingen antikvarisk bedömning används för lämningar som blivit helt borttagna genom en arkeologisk undersökning eller förstörda. Inget skydd enligt kulturmiljölagen kvarstår. Lämningar som endast är kända via kartmaterial, skriftlig eller muntlig källa och inte har kunnat återfinnas i fält, kan inte heller ha en antikvarisk bedömning.

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING.....	7
INLEDNING	7
TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ	8
GENOMFÖRANDE	8
RESULTAT	9
Yta 1	9
Yta 2	9
Yta 3	9
SLUTSATS.....	10
REFERENSER	10
Litteratur	10
Digitala källor	10
BILAGOR.....	11
Bilaga 1. Schakt	11

Figur 1. Platsen för den kompletterande arkeologiska utredningen i Skättorp. Mot bakgrund av Topografi 50, skala 1:50 000.

SAMMANFATTNING

Arkeologikonsult har på uppdrag av Länsstyrelsen i Örebro län utfört en kompletterande arkeologisk utredning vid Skättorp i Lekebergs kommun (figur 1).

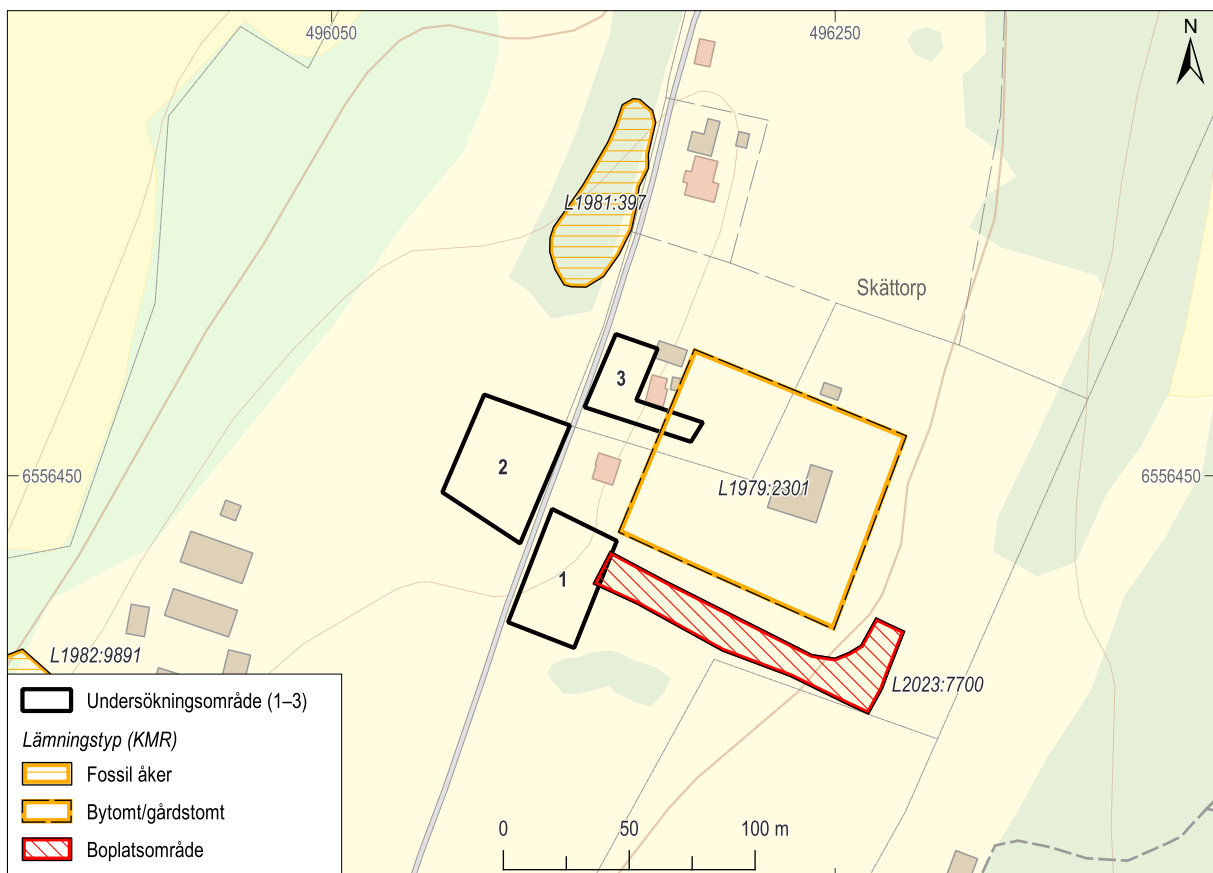
Den kompletterande arkeologiska utredningen genomfördes med syfte att klargöra vilken av de tre

alternativa ytorna som lämpar sig bäst för nybyggnationen. Vid en tidigare utredning etapp 2 inom samma fastighet påträffades ett boplatssområde, men inga arkeologiska lämningar påträffades vid den kompletterande utredningen. Schaktningsarbetet begränsades något av två biotopskyddade stenrösen, samt av den befintliga bebyggelsen.

INLEDNING

Arkeologikonsult har på uppdrag av Länsstyrelsen i Örebro län utfört en kompletterande utredning etapp 2 (1st dnr 1260–2024), inom fastigheterna Backen 2:1 och 1:9 vid Skättorp i Fjugesta, Lekebergs kommun i Örebro län (figur 2). Utredningen bekostas av Länsstyrelsen Örebro län och genomfördes med anledning av den nybyggnation som planeras av Stiftelsen Sanna.

Syftet med den kompletterande arkeologiska utredningen var att utröra om fornlämningar skulle komma att beröras inom de tre ytor som finns som alternativ för nybyggnationen, och på så vis klargöra vilken yta som lämpar sig bäst för det planerade arbetet. Resultaten ska kunna användas av Länsstyrelsens fortsatta tillståndsprövning samt utgöra underlag i företagarens planering.

Figur 2. De tre undersökningsområdena med närliggande lämningar enligt Kulturmiljöregistret (KMR). Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:10 000.

TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ

Utredningsområdet ligger i en omgivning rik på fornlämningar som gravfält och fossil åkemark. I direkt anslutning till utredningsområdet finns en bytomt/gårdstomt (L1979:2301; se figur 2). Vid den tidigare utredningen intill det aktuella området påträffades ett boplatsoområde (L2023:7700).

Miljön i området präglas även av det drumlinlandskap som formats av inlandsisen. För en utförlig beskrivning av områdets topografi och fornlämningsmiljö hänvisas till Arkeologikonsults rapport *Boplatslämningar i Skättorp* (Sarén Einarsson 2023).

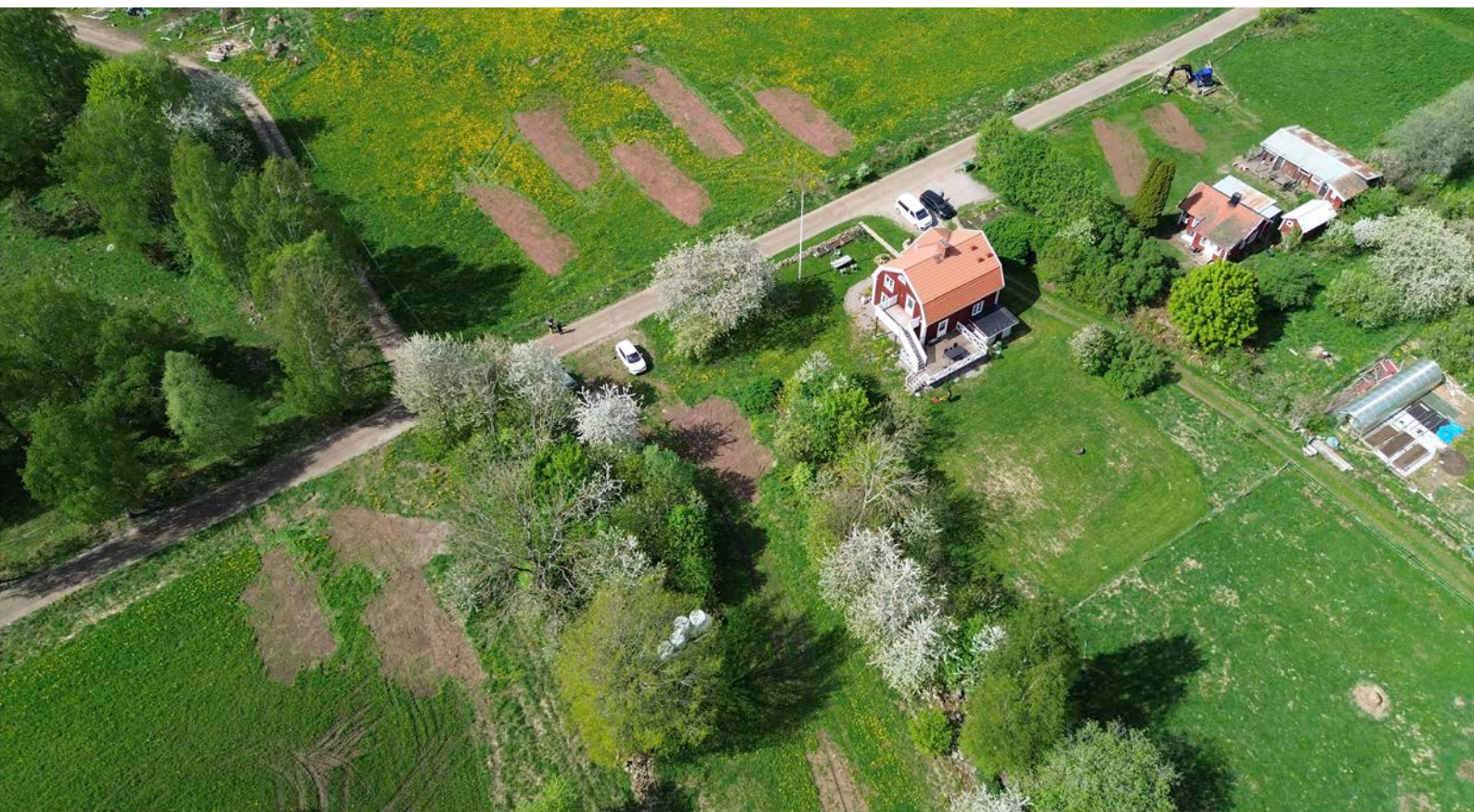
GENOMFÖRANDE

Den kompletterande utredningen omfattade tre ytor med olika prioritet. Ytorna motsvarar de alternativ som finns för placering av det planerade arbetsföretaget (figur 3).

Yta 1 begränsades av två biotopskyddade stenrösen och var även till del trädbevuxen. Inledningsvis grävdes två schakt i områdets norra del och därefter resterande schakt i den södra delen. Vid sökschaktningen

avlägsnades grässvålen och matjorden undersöktes med metalldetektor. Därefter grävdes resterande jordlager skiktvis ned till orörd mark. Samma förfarande användes inom yta 2 och 3.

Inom yta 3 fanns byggnader som var i bruk, samt växtlighet som begränsade framkomligheten. Då denna yta hade lägst prioritet grävdes sökschakt endast i den del av ytan som var tillgänglig.

Figur 3. Drönarbild över undersökningsområdet. Foto från öster.

RESULTAT

Ingen kart- och arkivstudie har gjorts i samband med den här kompletterande utredningen. En sådan gjordes i stället i samband med den ursprungliga utredningen som gjordes 2023, se Arkeologikonsults rapport *Boplatslämningar i Skättorp* (Sarén Einarsson 2023).

Yta 1

Inom yta 1 grävdes fem schakt (figur 4). I områdets norra del framkom påförda massor av röststen och jord, tegelkross och recent skrot. Massorna har tydligt påförts i syfte att skapa en plan yta, sannolikt i modern tid. Söder om schakt 1 och 2 fanns ett av de biotopskyddade stenrösen som inte omfattades av utredningsarbetet. Ytterligare tre schakt togs upp i hagmarken söder om stenröset. I ett av dessa (schakt

5) framkom påförda massor liknande de som påträffades i schakt 1 och 2. I övrigt framkom inget av antikvariskt intresse.

Yta 2

Inom yta 2 grävdes fem schakt, inget av dessa med indikation (figur 4). I samtliga schakt var matjordslagret relativt tunt och under detta framkom endast grusmaterial från drumlinåsen.

Yta 3

Inom yta 3 grävdes två schakt (figur 4). I båda schakten framkom åsgrus direkt under grässvålen. Inget av antikvariskt intresse framkom.

Figur 4. Tolv schakt grävdes inom de tre undersökningsområdena. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:1 500.

SLUTSATS

Ingen av de tre ytor som omfattades av den kompletterande utredningen visade någon indikation på arkeologiska lämningar. De påförda massor som framkom i schakt 1, 2 och 5 bedöms inte vara av antikvariskt intresse utan har sannolikt tillkommit i modern tid.

Det boplatssområde (L2023:7700) som tidigare registrerats i Kulturmiljöregistret kan nu anses vara avgränsat västerut. Inga ändringar eller nyregistreringar kommer göras i Kulturmiljöregistret.

REFERENSER

Litteratur

SARÉN EINARSSON, J. 2023. *Boplatslämningar i Skättorp. Arkeologisk utredning etapp 2. Lämning L2023:7700, fastighet Backen 2:1, Hackvad socken, Lekeberg kommun, Örebro län*. Rapporter från Arkeologikonsult 2023:3695.

Digitala källor

KULTURMILJÖREGISTRET (KMR)
Riksantikvarieämbetets söktjänst (Fornsök) med alla kända registrerade fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar i Sverige
<https://app.raa.se/open/fornsok/>

BILAGA 1. SCHAKT

Schakt-nr	Typ	Storlek (m)	Area (m²)	Djup (m)	Beskrivning
1	Schakt utan indikation	9,7 x 1,2	14,94	0,6	Under gräsvålen framkom röststen och sandig silt med enstaka tegelkross och recent skrot. Underlag grovt grus och sten.
2	Schakt utan indikation	6,4 x 1,2	8,15	0,6	Ingen matjord. Under grästorv kom röststen och sandig silt med enstaka tegelkross och recent skrot. Underlag grovt grus och sten.
3	Schakt utan indikation	11,7 x 1,2	17,9	0,5	Mylla ca 0,3 m. Sedan stenig, grusig silt. Underlag grovt grus och sand.
4	Schakt utan indikation	11,8 x 1,2	15,57	0,5	Mylla ca 0,3 m. Sedan stenig, grusig silt. Underlag grovt grus och sand.
5	Schakt utan indikation	9,0 x 1,2	12,15	0,6	Stenig sandig silt. Återfyllt material, som i schakt 1 och 2. Underlag stenig grusig sand.
6	Schakt utan indikation	14,2 x 1,2	20,95	0,4	Mylla ca 0,3 m. Underlag skiktad rödaktig grov sand,/grus. Därunder sten och grus.
7	Schakt utan indikation	18,3 x 1,2	30,46	0,4	Grov sand och grus, rödsktigt. Skiktat med sten och finare material ovan. Mylla ca 0,3 m.
8	Schakt utan indikation	15,4 x 1,2	21,77	0,4	Mylla ca 0,3 m. Grovt grus , sten och sand. Därunder större sten. Rödaktigt.
9	Schakt utan indikation	15,2 x 1,2	23,23	0,4	Mylla ca 0,3 m. Rödaktig grov grusig sand. Stenigt.
10	Schakt utan indikation	17,4 x 1,2	26,64	0,5	Grovt grus sand och sten mylla ca 0,3 m.
11	Schakt utan indikation	9,3 x 1,2	14,2	0,5	Rödaktigt grus, sten och sand. Grässvål, sen direkt ner på åsgrus.
12	Schakt utan indikation	14,8 x 1,2	21,98	0,5	Rödaktigt grus, sten och sand. Grässvål, sen direkt ner på åsgrus.

Rapporter från Arkeologikonsult 2024:3738